

FRA ZOOLOGISK MUSEUM

V.

Svingfjersfældningen hos Fasankyllinger
(*Phasianus colchicus* L.).(Moult of Primaries in the Juvenile Pheasant
(*Phasianus colchicus* L.)).

Det er en kendt Sag, at Hønsfuglenes Kyllinger bevarer Ungedragtens to første Haandsvingfjer hele det første Leveaar og først fælder dem i deres andet Efteraar. Dette mærkelige Fænomen er flere Gange blevet beskrevet og er sidst diskuteret hos F. SALOMONSEN, Vid. Medd. Dansk Naturhist. For. **103**, 1939, p. 50, hvor hele Literaturen om dette Spørgsmaal er omtalt. Forholdet er bl. a. blevet konstateret hos Agerhønen (*Perdix perdix*), Fjeldrypen (*Lagopus mutus*), Dallypen (*Lagopus lagopus*), Grousen (*Lagopus scoticus*) og andre Skovhøns, efter Undersøgelser foretaget af O. HEINROTH, J. DWIGHT, E. A. WILSON, L. BUREAU, A. J. v. ROSSEM, F. SALOMONSEN m. fl. Hos Tamhønen (*Gallus domesticus*) er Forholdet kun lidet afvigende, som konstateret af de amerikanske Forskere D. C. WARREN, C. D. GORDON og D. R. MARBLE. Mærkeligt nok er Forholdet hos Fasanen (*Phasianus colchicus*) aldrig blevet undersøgt, men H. WITHERBY, The Handbook of Brit. Birds, **5**, 1941, p. 245, siger derom: "The juvenile plumage is completely moulted, but two outer primaries are not shed." O. HEINROTH (Proc. VIIth Intern. Ornith. Congress Amsterdam, 1931, p. 182) meddeler: "Die Schwingenmauser unerwachsener Hühnervogel ist eine heikle Sache, die so verwickelt ist, dass man sich immer wieder neu hineindenken muss. Alle eigentlichen Hühner, Galli, einerlei welchen Gattungen sie angehören und ob sie in Australien oder in Kanada zu Hause sind, verhalten sich grundsätzlich ganz gleich", der skulde med andre Ord ikke være nogen Undtagelse fra Reglen. Det viste sig imidlertid ved en Undersøgelse af Zoologisk Museums desværre ret lille Materiale af Fasaner, at disse Fugle afviger fra de andre Hønsfugle, idet ogsaa Ungedragtens to forreste Haand-

svingfjer fældes i Fuglenes første Efteraar hos denne Art. En halvtudvoksen Fugl i Ungedragt (♀ 25. 9. 1927, Ølstykke) har de to forreste Haandsvingfjer i Vækst, maalende henholdsvis 70 og 87 mm. I den følgende Tid fældes Ungedragtens Haandsvingfjer i descendent Rækkefølge (indefra udefter), saaledes at den tredjejerste fældes sidst. Naar den nye Fjer her er næsten udvoksen, fældes som hos de gamle Fugle de to forreste, hvilket bl. a. fremgaar af et Stykke (♀ 4. 11. 1932, Kildegaard ved Ringsted), hvor disse to Fjer er i Vækst igen og maaler resp. 75 og 120 mm. De to forreste Haandsvingfjer vokser altsaa hos de unge Fasaner ud to Gange om Efteraaret med højst et Par Maaneders Mellemrum. Ved en Undersøgelse paa over en Snes Fasaner skudt 1.—2. 12. 1946 og som med stor Beredvillighed stillede til Disposition af Hr. Vildtgross. CHR. FREDERIKSEN, kunde Konservator H. MADSEN og jeg ikke konstatere nogen Forskel mellem de ældre og yngre Fasaner i Svingfjersfældningen, det være sig Haner eller Høner. Hos baade ældre og yngre fandtes de to forreste — eller blot den forreste — Haandsvingfjer at være i Vækst, eller Fældningen var nu saa sent paa Aaret helt overstaaet. Alderen fandtes ved Undersøgelse af Kønorganerne, for Hanernes Vedkommende dog ved Hjælp af Sporens Størrelse.

Mens man altsaa hos Agerhønen og de andre, ovenfor nævnte Hønsefugle kan adskille unge og gamle Fugle paa de forreste Haandsvingfjers Udseende og Fældningsforhold, er dette ikke muligt hos Fasanen. Forøvrigt vilde det være en interessant Opgave at undersøge Fældningsforholdene nærmere hos Fasanen og dens Slægtinge.

Summary: It is a well-known fact that in the game-birds (*Galli*) the two outer primaries in the juvenile wing are not shed during the postjuvenile moult but are retained until the postnuptial moult next autumn. This is recently also stated to be the fact in the Pheasant (*Phasianus colchicus* L.) by WITHERBY, The Handb. Brit. Bi., 5, 1941, p. 245. However, an examination of a series of pheasants in the Zool. Museum in Copenhagen and elsewhere has shown that the two outer juvenile primaries are moulted in the first autumn in continuation of the descendent moult of the other juvenile primaries, quite contrary to the condition in all other *Galli*. The moult of the outer primaries is finished in the first days of December.

To interessante atlantiske Iagttagelser.

Under Zoologisk Museums Ringmærkningsekspedition til Grønland i Aar (1946) blev paa Rejsen over Atlanten med M/S "Disko" to Gange gjort Iagttagelser, som er værd at notere:

Sodfarvet Skraape (*Puffinus griseus* (Gmel.)) under Island. Paa 62° 10' n. Br., 20° 50' v. L., altsaa noget Syd for Reykjavik, iagttog jeg 21. 6. 1946 en Sodfarvet Skraape. Det var en helt mørk, nærmest røgrun Fugl, af samme Størrelse som de talrige Storskraaper (*P. gravis* (O'REILLY)), der saas omkring Skibet og som paa sædvanlig Skraapevis strøj over Bølgerne. Den var nu og da sammen med et Par Stykker af Storskraaperne men fløj i Reglen alene. Den kom helt hen til Skibet paa ca. 50 Meters Afstand og blev iagttaget af mange af Passagererne, men holdt sig iøvrigt over et Kvarter paa noget længere Hold. Efter B. SÆMUNDSSON, Fuglarnir, Íslensk Dýr 3, Reykjavik 1946, p. 492, er den med Sikkerhed blot een Gang tidligere iagttaget i islandske Farvande, nemlig ca. 50 Sømil udfor Eskefjord i Juli 1894.

Turteldue (*Streptopelia t. turtur* (L.)) mellem Island og Færøerne. En ung Turteldue (i Ungedragt) kom d. 29. 9. 1946 om Eftermiddagen ombord paa Skibet under ret stærk Blæst og tæt Taage, paa 62° 02' n. Br., 11° 05' v. L., altsaa noget vestfor Færøerne. Den holdt sig Resten af Dagen til Skibet og fangedes om Aftenen. Den holdtes derefter levende til Ankomsten i København. Jeg forærede den til Zoologisk Have, hvor den stadig befinder sig i bedste Velgaaende. Paa Island er Turtelduen tidligere blot een Gang truffet (SÆMUNDSSON, l. c., p. 258), mens der for Færøerne er otte Rekorder (F. SALOMONSEN, Zool. Færoes, LXIV, 1935, p. 70).

FINN SALOMONSEN.